

	Akademia Sztuki w Szczecinie	
	Wydział Instrumentalny	
	kierunek:	Instrumentalistyka
	specjalność:	Wszystkie specjalności
	poziom:	Studia I stopnia
	forma:	Studia stacjonarne
	profil:	Ogólnoakademicki

SYLABUS

A. Informacje ogólne					
nazwa przedmiotu		HISTORIA KULTURY	kod	IN. SD. I. F13 IN.SD.I.F11	BLOK OGÓLNOAKADEMICKI
prowadzący		Jędrzej Wijas			e-mail jedrzej.wijas@trafo.art
rok	II	semestr	3-4		punkty ECTS 2+2
typ przedmiotu		obowiązkowy			język wykładowy polski
liczba godzin		wykłady	30+30		suma 60
		ćwiczenia			
		warsztaty			
		e-learning			

B. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji
Znajomość podstawowych pojęć z zakresu historii i teorii kultury, rozróżnianie jej przejawów. Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych, własne zainteresowania czytelnicze. Umiejętność krytycznej lektury artefaktów.

C. Informacje dotyczące celów przedmiotu
C1 – wyrobienie nawyku uczestnictwa w kulturze jako życiowej powinności C2 – wyposażenie w teoretyczne narzędzia do analizy i interpretacji dzieła sztuki, szczególnie współczesnej C3 – znajomość epok i najważniejszych stylistyk w historii kultury i sztuki, w szczególności XX - i XXI – wiecznych C4 – poznanie etycznego, społecznego i politycznego wymiaru działalności artystycznej C5 – znajomość aktualnych pojęć i teorii z zakresu humanistyki C6 – bezpośrednie poznanie specyfiki najważniejszych instytucji kultury i sztuki w najbliższym otoczeniu

D. Efekty kształcenia dla przedmiotu (EK) (opis osiągnięć studenta po ukończeniu przedmiotu)		Efekty kierunkowe	efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji wg. Rozporządzenia MNiSW
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
W1	w pogłębionym stopniu wybrane fakty, dzieła, style muzyczne, tendencje, stanowiące	EM2_WG01	P7S_WG

	rozszerzoną wiedzę z zakresu sztuki muzycznej dla szeroko pojętej edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej		
W2	główne tendencje rozwojowe w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne	EM2_WG02	P7S_WG
W3	szczegółowe zasady dotyczące dziedziny sztuki muzycznej niezbędne do formułowania i rozwiązywania złożonych zagadnień w zakresie tworzenia projektów artystycznych	EM2_WG03	P7S_WG
W4	kontekst historyczny i kulturowy poszczególnych aspektów sztuki muzycznej i jej związków z innymi obszarami współczesnego życia	EM2_WG04	P7S_WG
W5	wzorce leżące u podstaw kreacji artystycznej, umożliwiające swobodę i niezależność wypowiedzi artystycznej w sztuce muzycznej	EM2_WG05	P7S_WG
W6	zasady tworzenia projektów artystycznych i kreowania działań artystycznych o wysokim stopniu oryginalności na podstawie wiedzy o stylach w sztuce i związanych z nimi tradycjach twórczych	EM2_WG06	P7S_WG
W7	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, szczególnie związane ze współczesną kulturą	EM2_WK01	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
U1	zinterpretować dzieło muzyczne na podstawie pogłębionej wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych, właściwie dobrać źródła i informacje jego dotyczące	EM2_UW01	P7S_UW
U2	komunikować się na tematy specjalistyczne związane ze sztuką i kulturą muzyczną podczas działań artystycznych dla różnych środowisk np. w szkołach różnego typu, instytucjach kultury i na innych wydarzeniach artystycznych	EM2_UK01	P7S_UK
U3	przewodzić debatę na tematy związane ze sztuką i kulturą muzyczną w oparciu o specjalistyczną wiedzę muzyczną	EM2_UK02	P7S_UK
U4	przygotowywać rozbudowane prace pisemne i wystąpienia ustne, dotyczące zagadnień związanych ze sztuką, kulturą muzyczną, edukacją muzyczną i animacją kultury w społeczeństwie, z wykorzystaniem różnych źródeł z literatury muzycznej, nauk o sztuce oraz literatury naukowej związanej z edukacją kulturalną	EM2_UK04	P7S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
K1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	EM2_KK01	P7S_KK
K2	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu artystycznego	EM2_KK02	P7S_KK

D1. Treści programowe					
wykład			ćwiczenia		
semestr I					
typ	temat	liczba godz	typ	temat	Liczba godz
Wk	1) Pojęcia współczesnej kultury. Czym jest kultura, cywilizacja i historia? Czym jest dyskurs i jego krytyczna analiza? Epoki kultury. 2) Tożsamość. A. Gdzie jesteśmy? (Pradawne ziemie słowiańskie, Europa Środkowa między Wschodem i Zachodem czy pogranicze jako Atlantyda? – miejsce Szczecina i Polski	30	Ćws		

	w humanistycznej geografii) B. Kim jesteśmy? (Polski patriotyzm: polskość jako problem czy jako religia?) C. Kiedy jesteśmy? (postmodernizm czy postpostmodernizm?) D. Inteligencja i intelektualista dziś. (Żeromskizna i współczesność; patriotyczna postapo) 3) Pamięć w kulturze A. Rodzaje pamięci, kultura pamięci, badania nad pamięcią B. Konflikty pamięci – polityki historyczne i znaczenie memoratywnych symboli (artefaktów) C. Intymistyka jako pograniczny gatunek literacki 4) Historia i autonarracja. (dyskurs historyczny, krytyka H. White’a, mikrohistorie) 5) Mit. (mit Edypa, Księga Judyty – przykład oddziaływania w kulturze)				
semestr II					
typ	temat	liczba godz	typ	temat	Liczba godz
Wk	6) Dyskurs i dyskursywność (próba definicji pojęcia) 7) Medialność. (krytyczna analiza komunikatów medialnych, obraz a słowo, zanik pisma odręcznego) 8) Kultura obrazu: dokument, kicz, popkultura, reklama. A. bunt niemożliwy B. ikonoklazm dawniej i dziś, C. początki turystyki konsumpcyjnej. 9) Faust i faustyczność. (Goethe, Miciński, Mann) 10) Sztuka i artysta. (współczesność i rozliczenie z romant. mitem) 11) Fotografia i nowe media w		Ćws		

	sztuce. 12) Sztuka w Polsce po przełomie 89. 13) Miłość. (listy, fragmentaryczna gramatyka dyskursu miłosnego) 14) Władza i przemoc.				
--	--	--	--	--	--

D2. Powiązanie z badaniami naukowymi/artystycznymi

Temat zadania badawczego/nazwa projektu:

Sposób zapewnienia udziału studentów w prowadzonych badaniach:

E1. Literatura obowiązkowa

Studenti mają obowiązek w ciągu całego roku przeczytać w całości 5 pozycji książkowych:

E. Gombrich, O sztuce (najnowsze, dostępne wydanie).
 Z. Bauman, Globalizacja, Warszawa 2006;
 F. Furedi, Gdzie się podzieli wszyscy intelektualiści?, Warszawa 2008;
 J. Baudrillard, Symulakry i symulacja, Warszawa 2005;
 C. Levine, Od prowokacji do demokracji. Czyli o tym, dlaczego potrzebna nam sztuka, Warszawa 2013;
 P. Bourdieu, Reguły sztuki, Kraków 2007 (fragmenty);
 J. Sowa, Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą, Kraków 2011;
 T. Bernhard, Wycinka, Warszawa 2011;
 T. Mann, Doktor Faustus (wydanie powojenne)
 I. Iwasiów, Bambino lub A. D. Liskowacki, Eine Kleine (do wyboru)

Poniższe pozycje książkowe są czytane przez studentów we fragmentach obszernie omawiane i cytowane w trakcie wykładu:

- Wykład: W. Matz, Stan nieestetyczności i stan estetyczności. Trzy życia i trzy książki, [w:] Wiek XIX Rocznik Towarzystwa Literackiego (43), Warszawa 2008; V. Flusser, Ku filozofii fotografii, Warszawa 2015; G. Labuda, Rozważania nad teorią i historią kultury i cywilizacji, Poznań 2008
- Wykład: **A.** – A. D. Liskowacki „Eine Kleine” lub „Cukiernica Pani Kirsch”; I. Iwasiów „Bambino”, J. Musekamp, Między Stettinem a Szczecinem, Poznań 2013
B. – J. M. Rymkiewicz, „Kinderszenen”, „Wieszanie”; J. Dehnel „Matka Makryna; J. Sowa, Fantomowe ciało króla, Kraków 2019
C. – Z. Bauman, Globalizacja, Warszawa 2006; Z. Bauman, Płynna nowoczesność, Kraków 2006; J. Ph. Reemtsma, Zaufanie i przemoc. Esej o szczególnej konstelacji nowoczesności, przekład zbiorowy, Poznań 2011.
D. – F. Furedi, „Gdzie się podzieli wszyscy intelektualiści?”, Z. Szczerek, „Siwy dym”
- Wykład: **A.** – Pamięć zbiorowa i kulturowa. Współczesna perspektywa niemiecka, pod red. M. Saryusz-Wolskiej, Kraków 2009; Antropologia pamięci. Zagadnienia i wybór tekstów, Warszawa 2018; Medializacja pamięci w kulturze współczesnej (nr Kultury Współczesnej, nr 3(53)/Warszawa 2007) /
B. – czasopismo „Herito” (wybór kilku numerów), Pamięć. Rejestry i terytoria (katalog wystawy w MCK w Krakowie w 2013 r.)
C. – Ph. Lejeune, Wariacje na temat pewnego paktu. O autobiografii, pod red. R. Lubas-Bartoszyńska, Kraków 2001; Ph. Lejeune, "Drogi zeszycie...", "drogi ekranie...". O dziennikach osobistych, Warszawa 2010.
- Wykład: J. Kordys, Kategorie antropologiczne i tożsamość narracyjna, Kraków 2006 ; H. White, Poetyka

- pisarstwa historycznego, pod red. E. Domańskiej i M. Wilczyńskiego, Kraków 2000; R. Traba, H. Thuneman (red), Myślenie historyczne, Poznań 2015,
5. Wykład: I. Amiel, Osmaleni, Izabelin 1999; F. Hebbel, *Judyta* (rękopis tłum. J. Burasa); R. Barthes, Mitologie.
 6. Wykład: F. de Saussure, Kurs językoznawstwa ogólnego, Warszawa 1961 (tu: Rozdział trzeci: Przedmiot językoznawstwa); H. G. Gadamer, Prawda i metoda, Warszawa 2004 (tu: Rozdział 3. Język jako horyzont ontologii hermeneutycznej); John L. Austin, Wypowiedzi performatywne oraz Jak działać słowami, [w:] J. L. Austin, Mówienie i poznawanie, Warszawa 1993; John R. Searle, Czym jest akt mowy?, [w:] Pamiętnik Literacki LXXI, Wrocław 1980, z. 2.; M. Foucault, Porządek dyskursu, Gdańsk 2002.
 7. Wykład: J. Baudrillard, Symulakry i symulacja, Warszawa 2005; Antropologia pisma. Od teorii do praktyki, pod red. Ph. Artieres, P. Rodaka, Warszawa 2010; W. J. Ong, Oralność i piśmienność. Słowo poddane technologii, Warszawa 2011; D. R. Olson, Papierowy świat. Pojęciowe i poznawcze implikacje pisanie i czytania, Warszawa 2010.
 8. Wykład: A. - C. Levine, Od prowokacji do demokracji. Czyli o tym, dlaczego potrzebna nam sztuka, Warszawa 2013.; J. Heath, A. Potter, Dlaczego kultury nie da się zagłuszyć, Warszawa 2010; B. – H. Belting, Obraz i kult, Gdańsk 2010; W. J. T. Mitchell, Czego chcą obrazy?, Warszawa 2005; D. Freedberg, Potęga wizerunków. Studia z historii i teorii oddziaływania, Kraków 2005. C. - A. Wieczorkiewicz, Apetyt turysty: o doświadczaniu świata w podróży, Kraków 2008; J. Dielemans, Witajcie w raju. Reportaże o przemyśle turystycznym, Wołowiec 2011.
 9. Wykład: J. W. Goethe, Faust (przekład J. Buras); T. Mann, Doktor Faustus; Postacie i motywy faustyczne w literaturze polskiej (prac. zbiorowa), Białystok 1999.
 10. Wykład: P. Bourdieu, Reguły sztuki, Kraków 2007, H. Hrabal, Bambini di Praga 1947, H. U. Treichel, Akord Tristana, Warszawa 1999, T. Bernhard, [wybrane powieści: Wycinka, Kalkwerk, Korekta, Dawni mistrzowie, Wymazywanie etc.];
 11. Wykład: U. Czartoryska, Plastyczne przygody fotografii, Gdańsk 2002; A. Rouille, Fotografia. Między dokumentem a sztuką współczesną, Kraków 2007; R. Barthes, Światło obrazu; S. Sontag, O fotografii, C. Bishop, Sztuczne piękna. Sztuka partycypacyjna i polityka widowni, Warszawa 2012; J. Bourriaud, Estetyka relacyjna, Kraków 2000.
 12. Wykład: P. Piotrowski, Agorafilia. Sztuka i demokracja w pokomunistycznej Europie, Poznań 2010; P. Piotrowski, Globalne ujęcie sztuki Europy Wschodniej, Poznań 2016; A. Szczerski, Transformacja. Sztuka w Europie Środkowo-Wschodniej po 1989 r., Kraków 2018
 13. Wykład: Wybór liryki miłosnej; R. Barthes, Fragmenty dyskursu miłosnego, Warszawa 1999.
 14. Wykład: M. Foucault, Nadzorować i karać. Narodziny więzienia, Warszawa 2018; Języki przemocy, Ł. Musiał (red), Poznań 2015.

E2. Literatura uzupełniająca

- P. Wiatr, W cieniu posthistorii. Wprowadzenie do filozofii Vilema Flussera, Toruń 2018.
- M. Foucault, Archeologia wiedzy, Warszawa 1977 (tu: Rozdział 2. Formacje dyskursywne).
- S. Fish, Interpretacja, retoryka, polityka, pod red. A. Szahaja, Kraków 2002.
- N. Fairclough, A. Duszak, Krytyczna analiza dyskursu – nowy obszar badawczy dla lingwistyki i nauk społecznych, [w:] Krytyczna analiza dyskursu. Interdyscyplinarne podejście do komunikacji społecznej, pod red. A. Duszak, N. Fairclough, Kraków 2008.
- Roman Jakobson, Poetyka w świetle językoznawstwa,
<http://www.is.uw.edu.pl/studenci/pliki/spolecznejkonteksty1sem/pdf/jakobson.pdf>
- J.-P. Vernant, Mit i religia w Grecji starożytnej, Warszawa 1998.
- Teatr masowy. Teatr dla mas, pod red. M. Leyko, Łódź 2011.
- Ivan Colović, Polityka symboli. Eseje o antropologii politycznej, Kraków 2001.
- Retoryka, pod red. M. Skwary, Gdańsk 2008.
- A. Martuszevska, Radosne gry. O grach/zabawach literackich, Gdańsk 2007.
- B. Bieńkowska, H. Chamerska, Zarys dziejów książki, Warszawa 1987.
- Stefania Skwarczyńska, Teoria listu, Białystok 2006.
- M. Poprzeczka, Impas, Gdańsk 2019.
- M. Strzyżewski, Romantyczna nieskończoność. Studium identyfikacji pojęcia, Toruń 2010.
- J. Wachowski, Performans, Gdańsk 2011.
- P. Ricoeur, Pamięć, historia, zapomnienie, przeł. J. Margański, Kraków 2012.

W. Gombrowicz, *Dzienniki*, Kraków 2011.

Książki poświęcone epokom i trendom w sztuce z serii „Style-Kierunki-Tendencje” Wydawnictwa „Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe”

D. Koczanowicz, *Pozycja smaku. Jedzenie w granicach sztuki*, Warszawa 2018.

M. Borchardt, *Anioły nie znają wstydu. Transgresje w kinie Nowego Jorku*, Gdańsk 2018.

F. Forma i warunki zaliczenia przedmiotu

Warunki zaliczenia				Warunki egzaminu		
Obecność na wykładach, znajomość lektur, praca pisemna na koniec 1. semestru: recenzja wydarzenia kulturalnego lub dzieła sztuki				Obecność na wykładach, znajomość lektur, praca pisemna na koniec roku: esej poświęcony problemowi związanemu z kulturą współczesną		
Inne:						
ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra plus	ocena dobra	ocena dostateczna plus	ocena dostateczna	ocena niedostateczna

G. Nakład pracy studenta

Forma aktywności	średnia liczba godzin
godziny kontaktowe z nauczycielem	60
przygotowanie do zajęć	60
opracowanie materiału po zajęciach	10
konsultacje/ egzamin/sprawdzian/przegląd/przesłuchanie	3
przygotowanie do egzaminu/przeglądu/przesłuchania	
suma godzin	
liczba punktów ECTS	4

.....
Podpis Autora treści sylabusu

.....
Podpis Osób odpowiedzialnych dydaktycznie

.....
Podpis Przewodniczącego Rady Programowej

.....
Data sporządzenia sylabusu